

**KAMQONLIK BILAN OG'RIGAN BOLALARDA MORFOLOGIK VA
LABORATOR KO'RSATKICHLARINI HUSUSIYATLARINI BAHOLASH**

Satullayeva Aziza Nietulla kizi

Assistenti, Qoraqolpoq Tibbiyot instituti

Ichki kasalliklar priptidevtikasi kafedrası

Dotsent PhD Fazilova Sharifa Mirhamidovna

Anemiya - bu qon hajmining birligiga qizil qon tanachalari va / yoki gemoglobin sonining kamayishi bilan tavsiflangan patologik holat. Jahon sog'liqni saqlash tashkiloti (JSST) ma'lumotlariga ko'ra, anemiya 38 ta eng keng tarqalgan inson kasalliklari orasida birinchi o'rinda turadi va Yer yuzida 3 milliarddan ortiq odamga ta'sir qiladi [1]. Anemiya rivojlanish xavfi bolalarda (ayniqsa, hayotning birinchi ikki yilida) va reproduktiv yoshdagi ayollarda eng yuqori. S. Osendarp va boshqalarga ko'ra [2]. Butun dunyoda maktabgacha yoshdagi bolalar va homilador ayollarning qariyb 50 foizi kamqonlik bilan kasallangan.

O'zbekistonning turli hududlarida o'tkazilgan epidemiologik tadqiqotlar shuni ko'rsatdiki, bolalik davridagi barcha kamqonliklar orasida eng ko'p uchraydigan; anemiyaning temir tanqisligi shakli bo'lib, u umumiy aholi orasida anemiyalar orasida etakchi o'rinni egallaydi. Anemiya orasida, UNICEFning temir tanqisligi kamqonligi (TTK) tarqalishini baholovchi ma'lumotlariga ko'ra, Markaziy Osiyo mamlakatlarida, ayniqsa, ayollar va bolalar o'rtasida kamqonlikning yuqori va progressiv darajasidan dalolat beradi. Biroq, TTK tarqalishi yosh va jinsga qarab sezilarli darajada farq qiladi.

TTK ning eng yuqori tarqalishi 6 oylikdan 3 yoshgacha bo'lgan bolalarda va 12 yoshdan oshgan o'smir qizlarda kuzatiladi, shuning uchun eng zaif xavf guruhlari orasida TTK shaklida aniq temir tanqisligini aniqlash juda ta'sirli. Shu bilan birga, TTK Janubiy Orolbo'yi mintaqalaridagi xavf guruhlari sezilarli darajada keng tarqalgan bo'lib, bu ekologik muammoli hudud hisoblanadi.

Barcha epidemiologik tadqiqotlarda qondagi gemoglobin (Hb) tarkibini tahlil qilish temir tanqisligini aniqlash uchun skrining usuli sifatida qo'llanilishini hisobga olsak, bu faqat aniq (aniq) temir tanqisligini aniqlashga imkon beradi. Shu bilan birga,

International Conference on Medical Science, Medicine and Public Health

Hosted online from Jakarta, Indonesia

Website: econfseries.com

30th October, 2025

pediatriyada TTK muammosining dolzarbligi nafaqat uning keng tarqalganligi, balki temir tanqisligining bolalar salomatligiga sezilarli salbiy ta'siri bilan ham bog'liq. TTK organizmning ko'plab a'zolari va tizimlarining disfunksiyasini keltirib chiqarishi isbotlangan. Anemiya sindromisiz temir tanqisligi muammosiga katta mustaqil ahamiyat berila boshlandi, chunki klinik jihatdan temir tanqisligi bolalarda uyqu buzilishi va hissiy labillik kabi holatlarning rivojlanishida rol o'ynashi haqida dalillar paydo bo'ldi, bu bolalarning taxminan yarmida sodir bo'lishidan qat'i nazar. yoshi. Hayotning dastlabki uch yilidagi bolalarda sideropeniyaning tipik ko'rinishlari ishtahaning pasayishi va / yoki buzilishi, taxikardiya va funksional sistolik shovqin, ichak dispepsiyasi, mushaklarning gipotenziviyasi, shu jumladan qorin devori va diafragma mushaklarining gipotoniyasi.

Shunday qilib, mintaqada rivojlanayotgan ekologik muammolar tufayli Orolbo'yi aholisi o'rtasida kamqonlikning umumiy miqdori sezilarli darajada oshib, respublika bo'yicha o'rtacha ko'rsatkichdan oshib ketdi.

Tadqiqot maqsadi. Orolbo'yi bolalarida kamqonlikning turli darajadagi og'irlik darajasida klinik ko'rinishlari, morfologik va laboratoriya ko'rsatkichlarini baholash.

Material va usullar: Tadqiqotga 5 oylikdan 17 yoshgacha bo'lgan 50 nafar TTK bilan kasallangan bemorlar, jumladan: 1 yoshgacha - 9 bola (19,0%), 1-3 yosh - 33 bola (66,1%) , 4-12 yosh. - Qoraqalpog'iston Respublikasi Ko'p tarmoqli bolalar tibbiyot markazi gematologiya bo'limiga xalqaro tavsiyalar, klinik va laboratoriya tavsiyalarini inobatga olgan holda murojaat qilgan 2 nafar (3,3 foiz) va 12 yoshdan kattalar – 10 nafar o'smirlar 6 nafar (11,6 foiz) anemiya tashxisi tasdiqlandi.

Natijalar. O'tkazilgan tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, yosh bolalarda TTK homiladorlik va tug'ishning noqulay kechishi, og'ir akusherlik-ginekologik va ijtimoiy tarix, shuningdek, ovqatlanish omillari va intensiv davrda bolaning temirga bo'lgan ehtiyojining ortishi kabi sabablar majmuasi bilan bog'liq. o'sish. TTK ning klinik ko'rinishlarini tahlil qilish shuni ko'rsatdiki, bolalarda turli xil anemiya va sideropenik alomatlar kuzatiladi, ularning chastotasi va og'irligi bemorlarning yoshiga, anemiyaning og'irligi va davomiyligiga bog'liq. Barcha tekshirilgan bolalarning klinik ko'rinishida biz kuzatgan yagona simptom terining va shilliq pardalarning rangsizligi edi. Ko'pgina bemorlarda aniqlangan yana bir alomat zaiflik

International Conference on Medical Science, Medicine and Public Health

Hosted online from Jakarta, Indonesia

Website: econfseries.com

30th October, 2025

edi. Anemiya belgilari to'qimalarga kislorod yetishmasligi bilan bog'liq. Uyquning buzilishi va hissiy labillik yoshidan qat'i nazar, bolalarning taxminan yarmida sodir bo'lgan. Bolaning miyasi temir tanqisligiga juda sezgir va aniqlangan xatti-harakatlarning buzilishi birinchi navbatda sideropeniya tufayli yuzaga keladi.

Xulosa: Orolbo'yi aholisining kasallanish darajasi bo'yicha statistik ma'lumotlarning qiyosiy tahlili yaqin atrofdagi hududlardagi mavjud ekologik vaziyatning bevosita va bilvosita ta'sirining ko'rsatkichlari bo'lgan kasalliklarning yetakchi guruhlarini ko'rsatdi. Xususan, bular qon kasalliklari, gematopoetik organlar va immunitet holatining buzilishi, temir tanqisligi anemiyasining rivojlanishi, asab tizimi kasalliklari, ko'z va uning qo'shimchalari kasalliklari, ovqat hazm qilish organlari kasalliklari kabi kasalliklar sinflari.